

CHIKANER OG OVERFALD RAMMER KOLLEGAER I FRITIDEN

Det er ikke kun politibetjente, som bliver forulempet, når de smider uniformen. Også fængselsbetjente oplever chikaner uden for tjeneste. Ubehageligt og uacceptabelt, mener både sikkerhedschef og retsordfører, som kræver lovændring.

Af Andreas Graae

Truende adfærd, skældsord og håndgemæng er en del af hverdagen for ansatte i mange fængsler og arresthuse. Men når de smækker porten bag sig og tager uniformen af for at være sammen med deres familie, burde den slags ikke ske. Det gør det bare alligevel.

Det gjorde det for eksempel en februar dag i år, da fængselsbetjent Nick Olufsen var ude at handle i sit lokale supermarked i Århus med sin niece.

"Jeg står og lægger varer i kurven, da jeg bliver antastet af en tidligere indsat, som truer mig kraftigt," siger Nick Olufsen og fortæller, hvordan han først prøver at skubbe fyren væk og forklare ham, at han handler med sin niece. At dette hverken er tiden eller stedet.

"Men det fatter han ikke. Han er både fuld og skæv og dum. Kæresten råber, at han skal stoppe, men han følger efter os og står og venter uden for butikken. Sådan med knyttnæverne i position klar til at slås."

FIK SLAG MENS NIECEN SÅ TIL

Nick Olufsen har ikke lyst til, at niecen skal overvære en konfrontation, så han parerer de slag, den tidligere indsatte sætter ind.

"Men det ender med, at jeg får fire-fem knyttnæveslag i hovedet. Jeg råber til en kvinde, som står og ser til, at hun skal ringe efter politiet. Det får ham til at køle ned, og han fordufter."

Dagen efter bliver voldsmanden fanget af politiet, og det ender med en retssag, som stadig er under behandling.

"Det mærkelige er, at jeg ikke husker ham som en type, der kunne finde på sådan noget. Jeg har aldrig haft problemer med ham. Så det var lidt af et chok. Jeg kunne simpelthen ikke forstå, hvorfor det lige var mig, han gik efter. Det brugte jeg lang tid på at tænke over bagefter."

I retten går det op for Nick Olufsen, at det ikke var ham som person, den tidligere indsatte gik efter, men Kriminalforsorgen som sådan.

"Han udtaler selv i retten, at det intet havde med mig som person at gøre – men at han genkendte mig som en fra fængselssystemet," siger han.

KOSTEDE JOB OG FAMILIE

Da episoden finder sted, har Nick Olufsen ikke været på arbejde i Arresthuset i Århus i halvandet år. En voldsom hændelse i arresten, hvor en indsat forsøgte at begå selvmord, havde i forvejen sendt ham til indlæggelse med post-traumatisk stress.

Men episoden i supermarkedet forværrer den tilstand, han befinder sig i: "Jeg blev mere isoleret. Handlede ikke i den butik mere. Var i det hele taget ikke tryk ved at gå uden for en dør. Det rammer hårdere, når man er privat med sin familie. Der skal man have lov at være i fred," siger han.

Episoden har – sammenlagt med andre episoder i arresten – haft store konsekvenser for Nick Olufsen. Mens han var indlagt med PTSD, gik konen fra ham, og tog børnene med. Og nu er han blevet afskediget på grund af sygdom.

"Det er trøls. Jeg var glad for mit arbejde, og syntes, at jeg var god til det. Men det kostede mig min familie og mit job," siger han.

REDDET AF BABY PÅ FISKETORVET

Et andet eksempel på chikane fandt sted på Fisketorvet i København i 2011. En fængselsbetjent, der ønsker at være anonym, var på juleindkøb med sin dengang etårige søn i barnevogn, da han blev oppasset af en tidligere indsat og to af hans venner.

"Han kommer hen og spørger 'hvordan går det'? Jeg genkender ham ikke med det samme – men så husker jeg ham fra en nattevagt på Vestre Fængsel. Han ville ikke visiteres, så jeg måtte tilkalde to kollegaer. Det var derfra, han genkendte mig," siger han.

Fængselsbetjenten forsøger at ignorere de tre mænd og går videre, men de følger efter ham: "De siger de værste ting til mig. At de vil tæske mig, afklæde mig, og det der er værre. De siger, at jeg er heldig, jeg har min søn med, for ellers var jeg ikke sluppet så let."

Efter episoden var fængselsbetjenten temmelig rystet, og havde det dårligt med at gå ud. Han kontaktede tillidsmanden og kom til psykolog.

"Jeg fik talt meget om det med psykologen, kollegaer og min kone. Psykologen lagde vægt på, at det ikke var mig, men systemet, de var ude efter. Men alligevel. Når man går med sin søn, så er

man utroligt sårbar. Jeg tænkte meget over, om det her er det rigtige job.”

Fængselsbetjenten har ikke sat sine ben på Fisketorvet siden.

FRYGTEN KAN LAMME KOLLEGAER

Episoderne bekymrer Fængselsforbundets afdelingsformand for Arresthusene Midt- og Nordjylland, Robert Demeny. Han mener til dels, at problemet skyldes hårdere indsatte i fængslerne, som er væsentligt mere pågående og truende end tidligere.

”Det værst tænkelige er, hvis frygten for chikane eller overfald uden for arbejdstiden breder sig. Det sker jo gudskelov meget sjældent, men der kan være nogle, som går og bliver bange af at høre sådan nogle historier. Det kan lamme folk og i værste fald gå ud over deres embedsførelse,” siger han.

CHIKANER BØR STRAFFES HÅRDERE

Episoderne foruroliger også Fængselsforbundets formand, Kim Østerbye. Han sammenligner dem med de historier om chikaner af politibetjente i civilt, som har været fremme i medierne over sommeren.

”Politiforbundet har rejst krav om at skærpe lovgivningen, når betjente bliver chikaneret i deres fritid. Det forslag skal selvfølgelig gælde alle offentlige ansatte, som arbejder med denne risiko,” siger Kim Østerbye.

Michael Gjørup, der er sikkerhedschef i Direktoratet for Kriminalforsorgen, kender til lignende sager, hvor fængselsbetjente har haft sammenstød med tidligere indsatte uden for arbejdstiden.

”Episoden i Århus er en af de mere voldsomme, og det er særdeles ubehageligt. Fængselsbetjente udfører jo et job som alle andre – og når de har fri, har de fri. Det kan have store psykiske konsekvenser, når myndigheds personer bliver antastet i civil og sammen med deres familie. Det er helt uacceptabelt,” siger han.

Michael Gjørup er derfor enig med Kim Østerbye i, at en eventuel lovændring også bør gælde fængselsansatte: ”Begge grupper udfører en myndighedsopgave, der har med kriminelle at gøre – så derfor er det naturligt, at de skal høre ind under samme lovændring.”

SKAARUP: LOV BØR OGSÅ OMFATTE FÆNGSELSBETJENTE

I oppositionspartierne Venstre og Dansk Folkeparti er der stor opbakning til at skærpe loven på området. Og den lovændring bør også gælde for chikane af civile fængselsbetjente, mener retsordfører for Dansk Folkeparti, Peter Skaarup.

”Det synes jeg, er helt oplagt. Fængselsbetjente har på samme måde som politibetjente myndighedsudøvelse i forhold til farlige personer, som kan tænkes at intimidere de pågældende. Derfor bør loven gælde begge myndigheds personer.”

Retsordføreren er opmærksom på, at betjentene er meget følsomme i privatlivet, hvor de er sammen med børn og familie: ”Der har jo været nogle grimme sager med fængselsbetjente, som bliver antastet i civilt. Det er under ingen omstændigheder noget, vi skal acceptere. Man er nødt til at være uantastet i privatlivet.

Derfor skal der være kontant afregning, så vi kan komme det her til livs en gang for alle.”

” De siger de værste ting til mig. At de vil tæske mig, afklæde mig, og det der er værre. De siger, at jeg er heldig, jeg har min søn med, for ellers var jeg ikke sluppet så let.